

Üniversite Öğrencilerinin Akademik, Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları: Fotoses Uygulaması

Academic, Socio-Cultural and Economic Problems of University Students: Photovoice Application

Murat KORUCUK¹

Makale Türü²: Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi: 25.12.2022

Kabul Tarihi: 20.10.2023

Atf İçin: Korucuk, M. (2023). Üniversite öğrencilerinin akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları: Fotoses uygulaması. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 7(4), 1260-1287.

ÖZ: Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunların belirlenerek çözümler geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel desenlerden eylem araştırması fotoses odaklı yürütülmüştür. Katılımcılar 12 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda; öğrencilerin sahip oldukları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlar beş tema ve 27 kod altında toplanmıştır. Tema ve kodlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; öğrencilerin akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan birçok sorunla (hedef, içerik, öğretim süreçleri, ölçme-değerlendirme ve sosyo-kültürel ve ekonomik koşullar temalarında) karşı karşıya kaldığı görülmüştür. Bu sorunların çözümü için akademik personel ile idari personele hizmet içi eğitimler sunulması, gerekli eğitim yatırımlarının yapılması ve öğrenci gelirlerinin desteklenmesi gibi öneriler geliştirilmiştir. Araştırma sonuçları ve öneriler karar alıcılara paylaşılarak öğrencilerin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunların ortadan kaldırılması/en aza indirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Üniversite öğrencileri, akademik sorunlar, sosyo-kültürel-ekonomik sorunlar, eylem araştırması, seslifoto.

¹Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, Sarıkamış Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, muratkorucuk@kafkas.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-5147-9865>

² Etik kurul izni: Kafkas Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurul Başkanlığı'nın 16.09.2022 tarih ve 35'e 11 sayılı kararı ile izin alınmıştır.

ABSTRACT: This study aims to determine the academic, socio-cultural and economic problems faced by university students and develop solutions. In the study, action research, one of the qualitative patterns, was carried out with a focus on photovoice. The participants consist of 12 students. The data were analyzed through content analysis. According to the result of the study, the academic, socio-cultural and economic problems of the students were grouped under five themes and 27 codes. When the theme and codes are evaluated as a whole, it has been seen that students face many problems in terms of academic, socio-cultural and economic aspects (In the themes of target, content, teaching processes, measurement-evaluation and socio-cultural and economic conditions). In order to solve these problems, suggestions have been developed such as providing in-service trainings to academic and administrative staff, making necessary education investments and supporting student income. The research results and suggestions were shared with the decision makers and it was ensured/aimed to eliminate/minimize the academic, socio-cultural and economic problems faced by the students.

Keywords: University students, academic problems, socio-cultural-economic problems, action research, photovoice.

1. GİRİŞ

İstendik becerilerle donatılmış bireylerin topluma kazandırılmasında üniversiteler oldukça önemli bir yere sahiptir. Özellikle mesleki bilgi ve becerilerin elde edilebilmesi için oldukça geniş bir yelpazede öğretim süreçleri üniversiteler tarafından yürütülmektedir. Öyle ki; hekimlik, öğretmenlik, aşçılık, kuaförlük, mühendislik, teknisyenlik, ebelik, avukatlık, turizm, psikoloji, hemşirelik, tercümanlık, pilotluk, mimarlık, özel güvenlik, lojistik, hasta bakıcılığı ve büro personeli gibi birçok farklı alanda yükseköğretim gerekli görülmektedir. Türkiye’de 2022-2023 eğitim-öğretim yılı itibariyle 208 üniversite bünyesinde 1033 meslek yüksekokulu, 358 yüksekokul, 2017 fakülte ve 591 enstitü bulunmaktadır. Bu yükseköğretim kurumlarında 3.250.101’i ön lisans, 4.579.047’si lisans, 358.271’i yüksek lisans ve 109.540’ı doktora düzeyinde olmak üzere toplamda 8.269.959 üniversite öğrencisi öğrenim görmektedir (www.yok.gov.tr). Diğer bir ifadeyle Türkiye nüfusunun yaklaşık %10’u üniversite öğrencisidir. Sönmez (2003) üniversitelerin fonksiyonlarını bilimsel çalışmalar yürütmek, ulusal ve uluslararası problemlere çözüm üretmek, ülkenin gereksinim duyduğu beşerî sermayeyi yetiştirmek, bilgi-duygu-becerileri başkalarına aktarmak, akademik yayın üretmek ve her alanda örnek teşkil edecek etkinliklerde bulunmak şeklinde sıralamıştır.

Öğretimin diğer kademelerinde olduğu gibi yükseköğretimde de öğrenciler birtakım sorunlarla karşılaşmaktadır (Aspiras ve Aspiras, 2014; Kapasa, Samuels ve Mulendema, 2015). Öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar psikolojik/duygusal sorunlar, entegrasyon sorunları, iletişim sorunları, kültür şoku, ailevi sorunlar, akademik sorunlar, sosyo-kültürel sorunlar ile ekonomik sorunlar başta olmak üzere yirmiden fazladır (Kacur ve Atak, 2011). Üniversite döneminde öğrenciler akademik başarı kaygısı, uyum problemleri, farklı kültürlerden kaynaklanan sorunlar, ekonomik sorunlar, barınma/konaklama/beslenme gibi sorunlar ile çevresel faktörlerden kaynaklanan diğer sorunlarla sıklıkla karşılaşabilmektedir (Donat, Bilgiç, Eskiocak & Koşar, 2019). Bunun yanında Kapasa, Samuels ve Mulendema (2015) ile Gebhard (2012) çalışmalarında öğrencilerin karşılaştıkları sorunları öğretmenden kaynaklanan sorunlar, okulun fiziki yapısında kaynaklanan sorunlar, eğitim programından kaynaklanan sorunlar, eğitim politikalarından kaynaklanan sorunlar, sosyal sorunlar, duygusal sorunlar, kültürel sorunlar ve ekonomik sorunlar olarak sıralamıştır. Öğrencilerin karşılaştıkları sorunlardan sosyo-kültürel, ekonomik ve akademik odaklı olanlarının ilgili alanyazında sıklıkla karşılaşılan sorunlardan olduğu değerlendirilmektedir. Bu noktada önemli olan eğitim-öğretim sürecinin merkezinde yer alan öğrencilerin karşılaştıkları sosyo-kültürel, ekonomik ve akademik odaklı sorunların tespit edilebilmesi ve bu sorunların giderilebilmesi için gerekli iş ve işlevlerin yürütülmesidir (Dagdag, Cuizon ve Bete, 2019; Karim ve Yin, 2013). Böylelikle Sönmez’in (2013) de ifade ettiği yükseköğretimde belirlenen sosyo-kültürel, ekonomik ve akademik hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunulabilir (Güven ve Tunç, 2007; Katalo ve Banat, 2006).

Astuti, Purnama, Kurniasari ve Lestari tarafından 2021 yılında yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin sıklıkla sosyal ve ekonomik sorunlarla karşılaştığı belirtilmiştir. Dagdag, Cuizon ve Bete (2019) çalışmasında üniversite öğrencilerinin genellikle akademik, sosyal, ailevi, duygusal ve ekonomik temelli sorunlarla karşılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Kapasa, Samuels ve Mulendema tarafından 2015 yılında yapılan çalışmada öğrenci sorunlarının temelinde öğretim elemanının davranışlarının, eğitim programının niteliğinin ve çevresel koşulların yattığı ifade edilmiştir. Lin, Pan ve Ching (2015) çalışmasında üniversite öğrencilerinin sıklıkla mücadele etmek zorunda kaldıkları sorunların başında ekonomik sorunlar, gelecek kaygısı ve sosyal sorunlar geldiği sonucuna ulaşmıştır. Topkaya ve Meydan tarafından 2013 yılında yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin en çok karşılaştıkları sorunların başında ekonomik, akademik, uyum sorunları ile ailevi sorunlar geldiği belirlenmiştir. Doygun ve Güleç

tarafından 2012 yılında yayınlanan çalışmada üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları temel sorunların ekonomik sebeplerden kaynaklandığı görülmüş ve bunun yanında öğrencilerin akademik ve sosyal sorunlarla da mücadele ettiği anlaşılmıştır. Kacur ve Atak (2011) çalışmasında öğrencilerin akademik, sosyo-kültürel, ekonomik, ailevi, psikolojik vb. çeşitli 23 adet sorunla başa çıkmak zorunda kaldıklarını tespit etmiştir. Güven ve Tunç tarafından 2007 yılında yapılan çalışmada lisansüstü öğrencilerinin akademik, okul imkânları ve danışmanlık hizmetleri gibi konularda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Katalo ve Banat (2006) çalışmasında üniversite öğrencilerinin akademik sorunlarının karşılaştıkları sorunlar arasında oldukça önemli bir yer tuttuğu ve bu sorunların genellikle sınavların zor-karışık olmasından, ulaşılamayan içerikten, öğretim elemanlarıyla yeteri düzeyde iletişim kuramamaktan ve dolayısıyla akademik adaptasyondan kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Yavuzer, Meşeci, Demir ve Sertel (2005) tarafından yürütülen çalışmada öğrencilerin sorunlarının genellikle ekonomik koşullar odaklı geliştiği tespit edilmiştir. Nugent (1990) çalışmasında öğrencilerin karşılaştıkları başlıca sorunların akademik ve sosyo-kültürel sorunlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İlgili alanyazındaki çalışmalar içerik olarak değerlendirildiğinde; öğrencilerin üniversite yaşamlarında birçok sorunla karşılaştığı ve bu sorunların başında ekonomik koşulların, sosyo-kültürel değişimlerin, akademik (eğitim programı, öğretim elemanı, okul imkanları, sınavlar, içerik gibi) unsurların, duygusal/psikolojik özelliklerin ve ailevi şartların geldiği anlaşılmıştır. İlgili alanyazındaki çalışmalar metodolojik açıdan değerlendirildiğinde; genellikle çalışmalarda nicel desenlerden yararlanıldığı görülmektedir. Bu çalışmada ise yöntem, fotoses odaklı eylem araştırması olarak tasarlandığından ve yapısı itibarıyla belirlenen sorunların çözülmesi amacıyla etkinliklerin yürütülmesinden dolayı literatürdeki diğer çalışmalardan farklıdır. Fotoses odaklı eylem araştırması ile öğrencilerin karşılaştıkları sorunları daha detaylı bir şekilde ifade etme fırsatı bulabilmesi de bu çalışmanın üstünlüklerindedir. Üniversite öğrencilerinin genellikle mücadele ettikleri sorunlar psikolojik, duygusal, adaptasyon süreci, iletişim, kültür şoku ve aile kaynaklı sorunlar olarak sıralansa da; literatürde üniversite öğrencilerinin sıklıkla karşılaştıkları sorunların akademik kaynaklı sorunlar, sosyo-kültürel kaynaklı ve ekonomik kaynaklı sorunlardan meydana gelmesinden dolayı bu çalışmada üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları sorunlar akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlar ekseninde incelenmiştir. Böylelikle üniversite öğrencilerinin sorunlarının derinlemesine incelenmesi ve belirlenen sorunlar için karar alıcılara çözüm önerilerinin sunulması sağlanabilir. Diğer taraftan bu çalışma, eğitim bilimleri alanında yapılan çalışmalara yol gösterici olabilir. Öğrencilerin karşılaştıkları sorunların giderilebilmesi amacıyla farklı çalışmalar yapılmasına imkân sunabilir. Farklı evren ve örneklerde benzer çalışmalar yapılmasına ve öğrencilerin karşılaştıkları sorunların giderilmesine katkıda bulunabilir.

İlgili alanyazındaki çalışma sonuçları öğrencilerin akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik olarak birçok sorunla mücadele etmek zorunda kaldığını ortaya koymaktadır. Bu noktada eğitimin tüm paydaşlarına (yönetici, öğretim elemanı, öğrenci, aile, yerel yönetimler gibi) bu sorunların çözümlenebilmesi için rol düşmektedir. Öğrencilerin karşılaştıkları sorunların giderilmesi akademik başarının sağlanabilmesinde, dolayısıyla uzak/genel/özel hedeflere ulaşılmasında oldukça önemli olduğu ifade edilebilir. Örneğin; barınma sorunu yaşayan, ekonomik sorunlardan dolayı kitap edinemeyen ya da kültür şoku içerisinde bulunan bir öğrenciden akademik başarı beklemek ne derece doğrudur? Ya da okulunda gerekli materyalleri bulunmayan ya da bireysel beklenti ve hedeflerinden uzak bir öğretim ile karşılaşan bir öğrenciden akademik başarı beklemek ne derece doğrudur? Bu sebeple bu çalışma, üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunların belirlenebilmesi ve bu sorunların giderilmesi için faaliyete geçilmesi açısından oldukça önemlidir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerin ortaya koyulması amaçlanmıştır. Böylelikle öğrencilerin karşılaştıkları sorunların çözülmesi veya en aza indirilebilmesi için karar alıcılara çeşitli önerilerde bulunulabilir ve bu durumun sonucunda da öğrencilerin akademik başarıları, sosyo-kültürel ve ekonomik durumlarında iyileşmeler başta olmak üzere birçok konuda desteklenmesi sağlanabilir. Akademik sorunlar odaklı araştırma soruları hazırlanırken eğitim programı öğeleri olan hedef, içerik, öğretim süreçleri ve ölçme-değerlendirme odaklı hareket edilmiştir. Bunun yanında öğrencilerin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlarının akademik başarıyı etkileyebileceği düşünüldüğünden çalışmada sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlar üzerinde de durulmuştur. Bu bağlamda cevap aranan araştırma soruları şunlardır:

1. Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları akademik sorunlar nelerdir?
2. Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları sosyo-kültürel sorunlar nelerdir?
3. Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları ekonomik sorunlar nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Eylem araştırmasının bir durumun iyileştirilmesi için yürütülen, bir grup ya da bireyin kontrolünde çözüm önerileri sunmayı amaçlayan ve mevcut durumun iyileştirilmesi için kullanılabilen bir araştırma türü olmasından dolayı (Aksoy, 2003; Beverly, 1993; Elliot, 1991) bu çalışmada nitel desenlerden eylem araştırması uygulanmıştır. Eylem araştırması fotoses odaklı yürütülmüştür. Çalışmada Doğu Anadolu Bölgesi'nde faaliyette bulunan bir devlet üniversitesindeki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) ile Meslek Yüksekokulu (MYO) öğrencilerinin yükseköğretim sürecinde karşılaştıkları akademik-sosyal-kültürel-ekonomik sorunların belirlenebilmesi ve bu sorunların giderilebilmesi veya en aza indirilebilmesi için çözüm önerileri geliştirilmiştir. Bu iki okulun seçilmesinin temel nedeni, okulların yerleşkesinin merkezi yerleşkeye 55 km uzaklıkta yer alması ve dolayısıyla öğrencilerin daha fazla akademik-sosyal-kültürel-ekonomik sorunla karşılaşabilmeleridir. Eylem araştırmalarının bir niteliği olan sorunların çözülmesi ve farkındalık yaratılabilmesi için çalışma sonuçları BESYO ve MYO yöneticileriyle paylaşılmıştır. Çalışma sonuçları kapsamında belirlenen sorunlar ve çözüm önerileri idarecilere aktararak öğrencilerin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunların çözülmesi veya en aza indirilebilmesi için gerekli paylaşımlar yapılmıştır.

2.2. Katılımcılar

Bu çalışmada katılımcıların tamamı Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan bir devlet üniversitesindeki BESYO ve MYO'da öğrenim gören altı lisans ve altı ön lisans olmak üzere toplam 12 öğrenciden oluşmaktadır. Alanyazında nitel desenli çalışmalarda katılımcı sayısının altı ile on iki arasında olması önerilmektedir. Bunun sebebi olarak; on iki katılımcıdan fazla bireyden elde edilecek verilerin analiz sürecinde karmaşaya neden olabileceğinin ya da altı katılımcıdan az bireyden elde edilecek verilerin analiz sürecinde veri yetersizliğine sebep olabileceğinin gösterilmesidir (Başkale, 2016). 12 öğrenci belirlenirken olabildiğince farklı nitelikteki bireye ulaşabilmek için maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. 12 öğrenci seçkisiz bir şekilde belirlenmiştir. Öğrenciler 19

ile 24 yaş aralığındadır. Katılımcılar altı kadın ve altı erkek öğrenciden oluşmaktadır. Bunun yanında maksimum çeşitliliğin sağlanabilmesi amacıyla altı lisans ve altı ön lisans öğrencisi ile araştırma yürütülmüştür. Bunun yanında öğrencilerin altı kadın ve altı erkek öğrenciden oluşmasıyla cinsiyet açısından da çeşitlilik yaratılması amaçlanmıştır.

2.3. Veri Kaynağı ve Fotoses Uygulaması

Nitel veriler genellikle görüşmelerden, alanyazın taramalarından ve gözlem formlarından elde edilen yazılı materyallerden oluşsa da son yıllarda fotoğrafların da sıklıkla kullanıldığı ve görsel materyallerin nitel veri olarak değerlendirildiği de görülmektedir (Özkan, 2021; Yılmazlı-Trout ve Yıldırım, 2021). Bu kapsamda Wang ve Burris tarafından 1997 yılında geliştirilen fotoses (photovoice) yöntemi giderek yaygınlaşan bir kullanıma sahiptir (Pink, Keurti ve Afonso, 2004). Ulusal alanyazında seslifoto olarak da ifade edilen bu yöntemde katılımcıların özgürce belirledikleri fotoğrafların bir eylem araştırması kapsamında ele alınması fırsatı bulunur (Close, 2007; Nykiforuk, Vallianatos & Nieuwendyk, 2011).

Fotoses ile ulaşılmak istenen veriler katılımcıların çekecekleri fotoğraflar ve bu fotoğraflara ait açıklamalar ile ortaya koyulur (Yılmazlı-Trout ve Yıldırım, 2022). Bu süreçte katılımcıların duygu ve düşüncelerini detaylı bir şekilde yansıtma fırsatı bulması bu tekniğin üstünlüklerindedir (McNiff, 2018). Bunun yanında fotoses yönteminde de her katılımcı birer araştırmacı gibi faaliyet göstererek araştırma konusu olarak belirlenen problemin çözülmesinde aktif bir şekilde rol almaktadır. Araştırmacı ise temelde süreci izleyerek katılımcıları yönlendiren kişidir (Nowell, Berkowitz, Deacon ve Foster-Fishman, 2006). Bu yöntemle yürütülen araştırma sonucunda üzerine yoğunlaşılacak problemin çözülmesi için gerekli etkinlik ve faaliyetlerin düzenlenmesi amaçlanır. Bu sebeple çalışma sonucunda tespit edilen problemler ile bu problemlere ait çözüm önerileri karar vericiler olan kurum yöneticileri ile paylaşılır ve mevcut durumun iyileştirilebilmesi için gerekli iş birliği yürütülür. Bu çalışma fotoses odaklı eylem araştırması şeklinde yürütülmüş ve araştırma süreçleri detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Araştırma sürecinin başlangıcında, katılımcılar belirlendikten sonra katılımcıların bu çalışmada kullanılan fotoses ile ilgili bilgilendirilmesi amacıyla onlarla yüz yüze bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıda fotoses hakkında bilgi verildikten sonra uyulması gereken etik ilkeler açıklanmıştır. Bu eğitimde katılımcıların hazırlayacakları fotoğraf ve açıklamaları yapmalarında bir karışıklık olmaması ve araştırma amacından uzaklaşmaması amacıyla araştırmacı tarafından beş adet soru hazırlanmıştır. Bu aşamada öğrenciler sorular ve araştırma kapsamında ele alınan kavramlar (Örneğin; öğretim stratejisi, öğretim yöntemi, öğretim tekniği gibi) hakkında bilgilendirilmiştir. Katılımcıların bu sorular ekseninde en az bir fotoğraf çekmeleri, fotoğrafları yorumlamaları ve her bir fotoğrafa bir isim vermeleri istenmiştir. Sorular hazırlanırken eğitim bilimleri alan uzmanlarından destek ve görüş alınmıştır. Katılımcıların fotoğraflar vasıtasıyla cevaplaması istenen sorular;

“1.Yükseköğretim yaşantınızdaki hedeflerinize (akademik, mesleki) ulaşabilmenizde karşılaştığınız sorunlar hakkında yorumunuzu açıklayınız.

2.Yükseköğretim yaşantınızda karşılaştığımız içerikler (ders/ünite/konu) hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.

3.Yükseköğretim yaşantınızda karşılaştığımız öğretim süreçleri (strateji/yöntem/teknik) hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.

4.Yükseköğretim yaşantınızda ölçme-değerlendirme (sınavlar vb.) hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.

5.Yükseköğretim yaşantınızda karşılaştığınız sosyo-kültürel ve ekonomik koşullar hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.” şeklinde sıralanabilir.

Bu aşamada katılımcıların araştırmacı tarafından belirlenen beş sorunun cevaplanabilmesi için SHOWED yönteminden faydalanması sağlanmıştır. Bu yöntem Wang ve Burris tarafından 1997 yılında geliştirilen ve fotoses sürecinin verimli geçmesini hedefleyen altı sorudan oluşmaktadır. Bu sorular “1. Burada ne görüyorsun?, 2. Burada gerçekte ne oluyor?, 3. Bunun hayatımızla ilişkisi nedir?, 4. Bu durum neden var?, 5. Bu fotoğraf başkalarını nasıl eğitebilir? ve 6.Bu durumla ilgili olarak ne yapılabilir?” şeklinde sıralanabilir (Wang ve Burris, 1997) Böylelikle öğrencilere fotoğrafların hazırlanması ve değerlendirilmesi aşamasında kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.

İlk toplantı sonrasında katılımcılara iki haftalık bir süre verilmiş ve bu süreçte katılımcılardan fotoğraflar elektronik ortamda temin edilerek ikinci toplantı öncesinde basılarak okulun bir sınıfında A4 formatında sergilenmiştir. Bu aşamada toplam 60 fotoğraf sergilenmiştir. Böylelikle katılımcıların ikinci toplantı öncesinde tüm fotoğrafları görmesi sağlanmıştır. Grup görüşmelerinde grup üyelerinin birbirlerine güvenmeleri ve yakın hissetmeleri, düşüncelerini özgürce ifade etmeleri açısından önem taşımaktadır (Yılmazlı-Trout ve Yıldırım, 2021). Bu çalışmada grup üyelerinin birbirlerini tanımalarının ve benzer sosyo-kültürel ve ekonomik yapıda olmalarının görüşmenin verimli geçmesi açısından oldukça faydalı olduğu ifade edilebilir. İkinci toplantı katılımcıların sergilenen fotoğrafları nasıl değerlendirdikleri hakkındaki konuşmalar ile başlamış ve daha sonra her katılımcı kendi fotoğrafı ile ilgili bilgi vermiştir. Bu süreçte katılımcılar arasında soru-cevap şeklinde tartışma yürütülmüştür. Böylelikle konunun derinlemesine değerlendirilme fırsatı bulunmuştur. Toplantı sonucunda öğrencilerin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlar ile ilgili temalar belirlenmiştir. Toplantıların tamamı video ile kayıt altına alınmış ve saklanmıştır. Bunun yanında etik bir ihlale sebebiyet vermemek için katılımcıların gönüllük esasına dayalı olarak araştırmaya katılması sağlanırken; Kafkas Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurul Başkanlığı'nın 16.09.2022 tarih ve 35'e 11 sayılı kararıyla etik uygunluk raporu edinilmiştir.

2.4. Veri Analizi

Nitel çalışmalarda veri analizi betimsel analiz ve içerik analizi olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Betimsel analizde nitel veriler tablo ve grafikler ile analiz edilebilirken; içerik analizinde ulaşılan nitel veriler daha detaylı bir şekilde tema ve/veya kodlardan yararlanılarak analiz edilebilir (Creswell ve Plano-Clark, 2018). Diğer bir ifadeyle içerik analizi ile elde edilen veriler belli tema, alt tema ve kodlar kullanılarak detaylı bir şekilde analiz edilirken; betimsel analizde elde edilen veriler daha sade bir şekilde yorumlanarak sunulur (Karataş, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada verilerin olabildiğince derinlemesine analiz edilebilmesi amacıyla içerik analizi uygulanmıştır. Bu sebeple öncelikle öğrencilerden elde edilen fotoğraf, açıklamalar ve yapılan grup görüşmeleri bir bütün olarak değerlendirilerek temalar oluşturulmuştur. Temalar eğitim programı öğeleri olan “Hedef”, “İçerik”, “Öğretim Süreçleri”, “Ölçme-Değerlendirme” ile “Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Koşullar” şeklinde belirlenmiştir. Elde edilen temalar açıklanırken doğrudan alıntılara ve görsellere sıklıkla yer verilmiştir. Veri analizinde öğrenci isimleri paylaşılmamış ve Öğr1, Öğr2, Öğr3,... Öğr12 şeklinde kodlamalar yapılmıştır.

Araştırmada geçerliğin ve güvenilirliğin sağlanabilmesi amacıyla birtakım önlemler alınmıştır. İç geçerliğin sağlanabilmesi amacıyla; araştırmacı veri toplama sürecinin başında ve sonucunda grup ile sürekli temas halinde bulunmuş ve fotoses sürecinin verimli şekilde işlemesi için gerekli bilgileri paylaşmıştır. Bunun yanında araştırmacının her aşamasında sürekli uzman görüşlerine başvurulmuş ve araştırma süreci kontrol edilmiştir. Dış geçerlik sağlanabilmesi amacıyla; analiz sürecinde doğrudan alıntılara ve görsellere sıklıkla yer verilmiş ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılarak grup üyelerinin farklılaştırılması amaçlanmıştır. İç güvenilirliğin sağlanabilmesi amacıyla; öğrencilerin uygun oldukları yer ve zamanda grup görüşmeleri düzenlenmiş, fotoğraf çekimi ve hazırlık için öğrencilere yeterli zaman tanınmış ve tamamen gönüllülük esasına dayalı bir biçimde hareket edilmiştir. Dış güvenilirliğin sağlanabilmesi amacıyla; elde edilen nitel veriler, fotoğraflar ve açıklamaları ile yapılan toplu görüşmelerin kayıtları arşivlenmiştir. Bunun yanında analiz sürecinde fotoğraflar, fotoğraflara ait açıklamalar ve görüşme kayıtları bir bütün olarak değerlendirilerek veri üçgenleme uygulanmıştır. Son olarak yapılan yorum ve açıklamalar raporlaştırılmadan önce öğrenciler ile paylaşarak raporların doğruluğu teyit edilmiştir (katılımcı onayı sağlanmıştır).

3. BULGULAR

Birinci araştırma sorusunun (Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları akademik sorunlar nelerdir?) cevaplanabilmesi için öğrencilerden elde edilen fotoğraflar, fotoğraflara ait açıklamalar ve görüşme kayıtları incelenmiştir. İnceleme ve değerlendirmeler sonucunda “Hedef”, “İçerik”, “Öğretim Süreçleri”, “Ölçme-Değerlendirme” olmak üzere dört tema belirlenmiştir.

3.1. Birinci Araştırma Sorusuna Ait Temalar

Araştırmaya katılan öğrencilerin “1. Yükseköğretim yaşantınızdaki hedeflerinize (akademik, mesleki) ulaşabilmenizde karşılaştığınız sorunlar hakkında yorumunuzu açıklayınız.” şeklinde belirtilen soruya verdikleri cevapları doğrultusunda ulaşılan frekans (*f*) dağılımlarına Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin “Tema-1: Hedef” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Dağılımları

<i>Tema-1: Hedef</i>		
Kod	Öğrenci (Öğr)	<i>f</i>
Mesleki hedeflerime ulaşmada ekonomik zorluklarla karşılaşıyorum.	1, 3	2
KPSS, DGS ve ALES gibi sınavlarda başarı hedefim ile aldığım dersler uyumuyor.	1, 5, 6, 7, 9	5
Uygulama derslerinin yetersizliği mesleki hedeflerime ulaşmamı engelliyor.	3, 4, 12	3
Karşılaştığım sorunlar hedeflerime ulaşmamı olumsuz şekilde etkilemiyor.	2, 8, 10, 11	4

Tablo 1’de öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarındaki akademik ve mesleki hedeflerine odaklı sorunlarının belirlenebilmesi amacıyla verdikleri yanıtlara ilişkin kodlar ve frekanslara yer verilmiştir. Tablo 1 değerlendirildiğinde; iki öğrenci (Öğr1 ve Öğr3) yükseköğretim yaşantılarındaki hedeflerine ulaşmalarında ekonomik zorluklarla karşılaştığı; beş öğrenci (Öğr1, Öğr5, Öğr6, Öğr7 ve Öğr9) KPSS, DGS ve ALES gibi sınavlarda başarı hedefleri ile aldıkları derslerin uyumadığı; üç öğrenci (Öğr3, Öğr4 ve Öğr12) uygulama derslerinin yetersizliğinden dolayı mesleki hedeflere ulaşamadığı; dört öğrenci (Öğr2, Öğr8, Öğr10 ve Öğr11) ise karşılaşılan sorunların hedeflere ulaşmada herhangi bir engel teşkil

etmediği şekilde görüş bildirmiştir. Öğrenciler (Öğr1:Uzayan Merdivenler ve Öğr3:Belirsizliğin İçine) tarafından hazırlanan “Hedef” temasına ait fotoğraflar ve açıklamaları şu şekildedir:

Fotoğraf 1: Belirsizliğin İçine (Öğr₃)

“Fotoğrafta bulunduğum ilçeye ait bir okul ve okula ait bahçe bulunmaktadır. Okulun duvarları sarı ve gri renktedir. Arka kısımda bir tepe vardır. Bu fotoğrafın benim için anlamı şöyledir: Okul benim hedefim olan öğretmenlik mesleğini simgelemekte, okulda bulunan her bir öğrenci akademik hedeflerim için kendimi geliştirdiğim programları simgelemektedir. Okulun arkasındaki tepe ise yükseköğretiminde karşılaştığım engelleri simgelemektedir. Genel olarak fotoğrafı şöyle açıklayabilirim: Akademik kariyer için çaba gerekir ve engelleri aşmamız için daha iyi kapsamlı eğitim verilmelidir. Ekonomik sorunlar hedeflere ulaşmada zorluk yaratmaktadır. Gerekli ek kursları (online veya yüz yüze) almak ve hedefimiz olan ulusal sınavlarda başarı için ekonomik kaynak gerekmektedir. Ek olarak öğretmenlik için aldığımız eğitimin daha fazla ders saatine yayılmasını ve alan derslerinin daha verimli olmasını isterdim. Ders sayısının daha fazla ve derslerin sınav odaklı olmasını önerebilirim.” (Öğr₁)

Fotoğraf 2: Uzayan Merdivenler (Öğr₁)

“Fotoğrafta merdiven ve merdivenin basamaklarını çıkmaya çalışan bir kişi görünmektedir. Basamakları çıkmaya çalışan kişi beni; merdivenler akademik ve mesleki hedefimi; merdivenin basamakları belirlediğim hedefim için attığım adımları ve zorluklar karşısında verdiğim emeği; merdivenin korkulukları ise beni bu hedefe bağlayan değerleri simgelemektedir. Ancak merdivenlerin sonunda bir çıkış yolunun veya kapının gözükmediği oluşu bu adımların belirsizliğini işaret etmektedir. Bu belirsizlikler silsilesi (ekonomik, sosyal, eğitim kalitesizliği ve

uygulama yetersizliği gibi) akademik, mesleki ve hatta hayatımla ilgili hedeflerimin gün geçtikçe hedeften ziyade hayal olmasına sebep olmaktadır. Eğitimin kalitesinin yükseltilmesi ve gerekli mesleki deneyimleri elde edebilmemiz için uygulama ağırlıklı derslerin sayılarının ve niteliğinin artırılması ile bu sorunların çözüme ulaşacağını düşünmekteyim. Hedeflerime ulaşmada karşılaştığım sorunlar ve bunun sonucunda hedeflerimdeki muğlaklık akademik ve mesleki anlamda yaşadığım motivasyon eksikliğinin temel sebebidir.” (Öğr3)

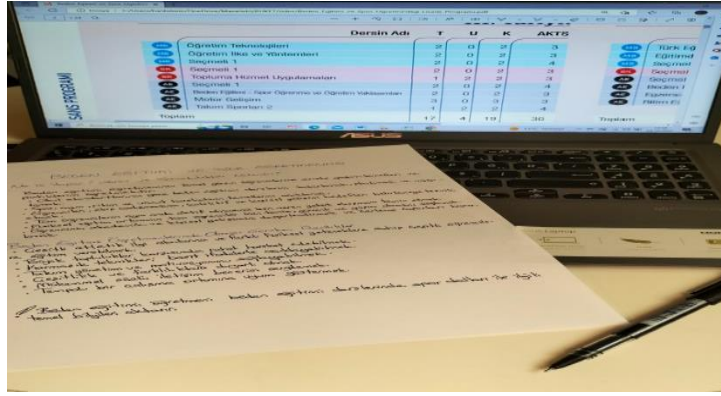
“Hedef” temasına ait öğrenci fotoğrafları ve açıklamaları değerlendirildiğinde; öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları sorunların hedeflerine ulaşabilmelerinde oldukça etkili olabildiği görülmektedir. Elde edilen bulgulardan hareketle öğrencilerin hedeflerine ulaşabilmelerini olumsuz şekilde etkileyen unsurların başında; ekonomik koşulların yetersizliği, yükseköğretimde aldıkları eğitimin daha sonra başarı sergilemek zorunda oldukları KPSS, DGS, ALES gibi sınavlarla uyuşmaması ve sektörün beklentisini karşılayacak düzeyde uygulama ağırlıklı bir mesleki eğitim sunulmaması şeklinde sıralanabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “2. Yükseköğretim yaşantınızda karşılaştığınız içerikler (ders/ünite/konu) hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.” şeklinde belirtilen soruya verilen cevapları doğrultusunda ulaşılan frekans (*f*) dağılımlarına Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin “Tema-2: İçerik” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Dağılımları

<i>Tema-2: İçerik</i>		
Kod	Öğr	f
İçerikler ilgi çekici şekillerde (Örneğin; görsellerle desteklenerek) hazırlanmıyor.	1, 8, 9	3
İçeriklerde uygulamaya yeterince yer verilmiyor.	2, 3, 4, 7, 10, 12	6
Sadece slayta dayalı-bağımlı-sıkıcı içerikler kullanılıyor.	3, 5, 6	3
İçerikler mesleki yeterlikleri karşılamada yetersiz kalıyor.	9, 11	2

Tablo 2’de öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarındaki içeriklere odaklı sorunlarının belirlenebilmesi amacıyla verdikleri yanıtlara ilişkin kodlar ve frekanslara yer verilmiştir. Tablo değerlendirildiğinde; üç öğrenci (Öğr1, Öğr8 ve Öğr9) içeriklerin ilgi çekici şekilde hazırlanmadığı; altı öğrenci (Öğr2, Öğr3, Öğr4, Öğr7, Öğr10 ve Öğr12) içeriklerde uygulamaya yeterince yer verilmediği; üç öğrenci (Öğr3, Öğr5 ve Öğr6) içeriklerin sadece slayta dayalı-bağımlı-sıkıcı içerikler kullanıldığı; iki öğrenci (Öğr9 ve Öğr11) içeriklerin mesleki yeterlikleri karşılamada yetersiz kaldığı şeklinde görüş bildirmiştir. Öğrenciler (Öğr4: Spor Yapmadan Spor Öğretmek, Öğr7: Sırada Yüzme ve Öğr9: Altı Boş Başlıklar) tarafından hazırlanan “İçerik” temasına ait fotoğraflar ve açıklamaları şu şekildedir:

Fotoğraf 3: Spor Yapmadan Spor Öğretmek (Öğr4)

“Fotoğrafta bir kalem, bir kâğıt ve bir de bilgisayar bulunmaktadır. Kalem günlük hayatta yazı yazarken kullandığımız bir araçtır. Kâğıdın üzerinde ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğinin ne iş yaptığı ayriyeten görev ve sorumluluklarının neler olduğu yazılmıştır. Bilgisayar ekranında ise bir Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencisinin bir dönemine ait eğitim programı görülmektedir. Bu fotoğraftaki simgelerin benim için anlamları şu şekildedir:

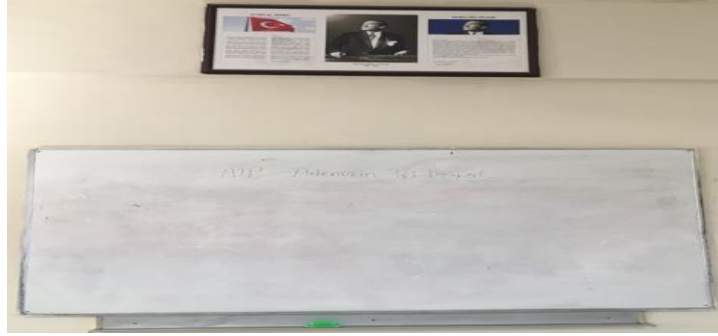
- Kalem, derste not tutmak için en çok kullandığım araçlardan birini simgelemektedir.
- Kâğıt, okuduğum bölümün ne iş yaptığı ve görev sorumluluklarının neler olduğunu içeren bir metni simgelemektedir.
- Bilgisayarda bulunan eğitim programı ise okuduğum bölümün bir dönemlik aldığım derslerin neler olduğunu simgelemektedir.

Özetle ifade etmek gerekirse; okuduğum bölümün temel amacı beden eğitimi derslerinde spor dalları ile ilgili temel bilgileri farklı fiziksel yeteneklere sahip çeşitli öğrencilere uygulamalı bir şekilde aktarmaktır. Bunu uygulamalı bir şekilde öğretebilmek için ise öğreteceğimiz spor dallarının hepsini uygulamalı bir şekilde öğrenmemiz gerekmektedir. Müfredatta bulunan uygulamalı derslerimizin seçmeli dersler altında bir araya toplanması ile uygulamalı ders saatinin düşürülmesi ve içlerinden ise en az bir tanesini seçme hakkımızın bulunması öğreneceğimiz ders sayısını düşürüyor. Bu durum yapacağımız meslekte uygulamalı öğreteceğimiz konuları azaltırken aynı zamanda bizi yetersiz bir seviyeye getirmiş oluyor. Ancak uygulamalı derslerin ders saatinin artırılması bu durumu ortadan kaldıracaktır.” (Öğr4)

Fotoğraf 4: Sırada Yüzme (Öğr7)

“Fotoğraflarda bir adet kilitlemiş zincir ve bir adet yarı olimpik yüzme havuzu bulunmaktadır. Yüzme havuzu üniversitede bir dönem verilen yüzme dersini ifade etmektedir. Kilitlemiş zincir ise üniversitemizde yüzme havuzu bulunmasına rağmen havuzun kullanımımıza kapalı olmasını ifade etmektedir. Daha detaya inecek olursak; şu an içinde bulunduğum üniversitede bir dönem yüzme dersi vardı ve bu dersi uygulamalı olarak görmeyip sadece teorik olarak sıranın üstünde gördük. Biz geleceğin Beden Eğitim Öğretmeni olabileceken yüzme dersini bir dönem olarak ve sıra üstünde işleyerek dönemi bitirmek zorunda kaldık.” (Öğr7)

Fotoğraf 5: Altı Boş Başlıklar (Öğr9)

“Fotoğrafta görüldüğü üzere sınıf tahtasına ATP yazılmış ve gerekli açıklamalar yapılmadan öylece bırakılmıştır. Burada sadece konu başlığı yazılarak altının doldurulmaması aldığımız eğitimin içeriğinin kalitesizliğini simgelemektedir. Görünen yeşil silgi, silme işleminden sonra tahtada lekeler bırakmıştır. Bu lekeler ise içerikteki eksikliklerin bizlerde bıraktığı kötü izleri simgelemektedir. Özetle; yükseköğretimde karşılaştığımız içerik mesleki yeterlikleri sağlamada eksik kalmaktadır. Üstteki Atatürk Portesi, İstiklal Marşı ve Gençliğe Hitabe ise her ne kadar bazı olumsuzluklar olsa da hep bir umudun varlığını simgelemektedir.” (Öğr9)

“İçerik” temasına ait öğrenci fotoğrafları ve açıklamaları değerlendirildiğinde öğrencilerin yükseköğretim sürecinde karşılaştıkları içerikle ilgili birtakım sorunlar olduğu anlaşılmaktadır. Ulaşılan bulgulardan hareketle öğrencilerin içerikleri ilgi çekici bulmadığı, içeriklerde görseller gibi ilgi çekici öğelerin yeteri kadar kullanılmadığı, içeriklerde uygulamaya yeteri kadar yer verilmediği, içeriklerin mesleki yeterlikleri karşılamada yetersiz kaldığı, içeriklerin sıklıkla slayt odaklı olduğu ve bu durumun sıkıcılığa sebebiyet verdiği ifade edilebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “3.Yükseköğretim yaşantınızda karşılaştığınız öğretim süreçleri (strateji/yöntem/teknik) hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.” şeklinde belirtilen soruya verilen cevapları doğrultusunda ulaşılan frekans (f) dağılımlarına Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin “Tema-3: Öğretim Süreçleri” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Dağılımları

Tema-3: Öğretim Süreçleri		
Kod	Öğr	f
Öğretim süreçlerinin belirlenmesinde öğrenci odaklı hareket etmek.	1, 10	2
Öğretim sürecinde uygulama alanları ve uygulama zamanı yetersizliği.	2, 3, 5, 7, 11	5
Slaytların etkili kullanılmaması ve slaytın sadece okunması öğretimin etkililiğini olumsuz etkilemesi	3, 4, 12	3
Öğretim elemanları derslere hazırlıklı gelmeli ve daha fazla materyal kullanması.	8	1
Öğretim süreçlerinde istediğim öğrenmeleri gerçekleştirebiliyorum.	6, 9	2

Tablo 3'te öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarındaki öğretim süreçlerine odaklı sorunlarının belirlenebilmesi amacıyla verdikleri yanıtlara ilişkin kodlar ve frekanslara yer verilmiştir. Tablo değerlendirildiğinde; iki öğrenci (Öğr1 ve Öğr10) öğretim süreçlerinin belirlenmesinde öğrenci odaklı hareket edilmesi gerektiği; beş öğrenci (Öğr2, Öğr3, Öğr5, Öğr7 ve Öğr11) öğretim sürecinde uygulama alanlarının-uygulama zamanının yetersiz olduğu; üç öğrenci (Öğr3, Öğr4 ve Öğr12) öğretim sürecinde slaytların etkili kullanılmamasının-slaytın sadece okunmasının öğretimi olumsuz etkilediği; bir öğrenci (Öğr8) öğretim elemanlarının derse hazırlıklı gelmesi ve materyal kullanımının yaygınlaştırılması gerektiği; iki öğrenci (Öğr6 ve Öğr9) öğretim süreçlerinde istedikleri öğrenmeleri gerçekleştirdikleri yönünde görüş bildirmiştir. Öğrenciler (Öğr3: Bakış Açısı, Öğr7: Karlı Kort, Öğr8: Sonbahar ve Öğr11: Öğrenme Yeri) tarafından hazırlanan “Öğretim Süreçleri” temasına ait fotoğraflar ve açıklamaları şu şekildedir:

Fotoğraf 6: Bakış Açısı (Öğr3)

“Fotoğrafta okulumun pencerelerini görmekteyiz. Pencerelerin her biri farklı öğrenim tekniklerini simgelemektedir. Panjuru kapalı olan pencere ise sadece slayttan okuma ile yürütülen dersi simgelemektedir. Bu slayt anlatımı öğrencilerin eğitime at gözlüğü ile bakmalarına, bıkmalarına ve bilgisizliğine sebep olmakla beraber yeni pencerelerden bakma cesaretini de kırmaktadır. Ayrıca slayt okumanın öğreticinin bilgisini öğrenciye aktarmasında bir engel olduğu kanısındayım. Slayt okumanın öğreticinin dikkate alınmamasına da sebep olmakta, nedeni ise; bir yazıyı okumanın okuma yazma bilen herkesin yapabilmesidir. Bu soruna çözüm olarak ise teorik derslerin ağırlıklı olduğu değil pratik derslerin ağırlıklı olduğu bir yöntemin her iki taraf (öğretici-öğrenci) için de daha iyi olacağını düşünmekteyim.”(Öğr3)

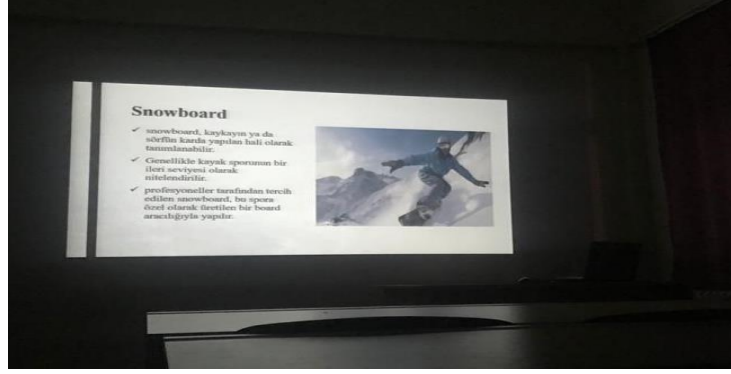
Fotoğraf 7: Karlı Kort (Öğr7)

“Görselde bir adet karla kaplı tenis kortu fotoğrafı bulunmaktadır. Kar yağmış kort resmi okulumun bulunduğu ilçede kar yağdığına kortun bürünmüş olduğu hali simgelemektedir. Bulduğum ilçe ülkemizin en zorlu kış aylarını yaşamaktadır ve sadece kış aylarında kalmayıp bu soğuk hava diğer aylarda da etkisini göstermektedir. Buna karşın üniversitemin bahçesinde üç adet açık kort bulunmaktadır. Fakat yukarıda belirtildiği gibi çok uzun süreler sert kış aylarının yaşanması sebebi ile bu üç kort kullanıma müsait olamamaktadır. Okulun içinde yalnızca bir adet kapalı spor salonu mevcuttur. Bu sebeple ders işleme saatlerimiz çok kısıtlı olmaktadır. Hocalarımız ise bu kısıtlı sürede ellerinde olan imkânlar dâhilinde bize en iyi şekilde eğitim vermeye çalışıyorlar. Fakat tahmin edileceği gibi ders sonrasında kendimi geliştirebilmek için antrenman yapmalıyım. Ancak bir salon olduğu için ve bu salon okulumuzda bulunan 4 bölüm ve 16 sınıftan oluşan öğrencilere hizmet ettiği için gerekli alan ve zamanı bulamıyorum. Bu 16 sınıfın bir salonu kullanması bir hayli zor olmakla birlikte tenis branşı bütün sahayı kullanmayı gerektiren ve sessizliğin hâkim olduğu bir spor branşı olduğundan dolayı, gerekli çalışmaları yapamıyorum. Sert kış aylarının geçtiği okulumuzun durumu ise şunu gösteriyor ki; tenis branşı için özel olarak kapalı bir kort sahasına ihtiyacımız vardır.” (Öğr7)

Fotoğraf 8: Sonbahar (Öğr_s)

“Bu fotoğrafta sağ tarafta içinde olduğumuz mevsimin sonbahar olduğunu simgeleyen sararmış yapraklarıyla bir ağaç görmekteyiz. Hemen sağında dimdik bir çam ağacı görüyoruz. Arka planda kalan eşsiz gökyüzü manzarası ise havanın güzelliğini simgelemektedir. Ağacın da bir stratejisi vardır. Sonbaharda yapraklarını döker, ilkbaharda ise yeniden canlanır. Bir ağacı budarken nasıl ilk küçük dallarından başlıyorsak; akademik hayatta da öğretim süreçlerinde basamak basamak ilerlemek gerekir. Lisans eğitimimde derslerimde bazı hocalarımın dersi gelişi güzel anlattığını düşünüyorum ve anlamakta zorluk çekiyorum. Diğer yandan bazı hocalarımın derse birkaç materyalle gelmesi anlamamı daha kalıcı hale getirdi. Birinci sınıfta aldığım anatomi dersini hocamın sınıfa iskeleti getirip üzerinde anlatması ben de kalıcı bir iz bıraktı. Genel olarak öğretim süreci bu şekilde ilerlerse daha verimli ve kalıcı olur diye düşünüyorum.” (Öğr₈)

Fotoğraf 9: Öğrenme Yeri (Öğr11)

“Fotoğrafta projektörle duvara yansıtılmış snowboard sporunu anlatan bir slayt yer almaktadır. Slayt gösterimi okulda sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yöntem teorik dersler için güzel bir yöntemdir ama uygulamalı dersler için iyi bir yöntem değildir. Çünkü bazı spor dallarının iyi bir şekilde öğrenilmesini sağlamak için bu sporların uygulamalı bir şekilde gösterilmesi gereklidir. Fotoğrafta snowboard sporunun sunumu anlatılmaktadır ama bu sadece yazılı ve görsel (teorik) olarak aktarılmamalıdır. Yani sınıfta sadece snowboard sporunun anlatılması bir dezavantajdır. Bunun kış aylarında kar üzerinde uygulamalı bir şekilde yapılması gerekir. Bu şekilde uygulamayla deneme fırsatı bularak, yaparak-yaşayarak öğrenme gerçekleşir ve daha kalıcı olur. Böylelikle spor dallarını öğrenmek daha kolay ve keyifli olacaktır. Okulda uygulamaya daha fazla yer verilmesini isterdim.” (Öğr11)

“Öğretim Süreçleri” temasına ait öğrenci fotoğrafları ve açıklamaları değerlendirildiğinde; öğrencilerin yükseköğretimdeki öğretim süreçlerinde olumsuzluklarla karşılaştıkları görülmektedir. Elde edilen bulgulardan hareketle; öğretim süreçlerinde öğrencilerin merkeze alınmasının gerektiği, öğretim süreçlerinde uygulama alan-zamanlarının yetersiz kaldığı, öğretim sürecinde öğretim teknolojilerinin (slaytların etkili kullanılmamasının-slaytın sadece okunmasının) öğretimi olumsuz etkilediği, öğretim elemanlarının derslere hazır gelmesi gerektiği, derslerde kullanılan materyal çeşitliliğinin artırılması gerektiği ifade edilebilir. Bunun yanında bazı öğrenciler öğretim süreçlerinde istedikleri öğrenmeleri gerçekleştiribildiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “4.Yükseköğretim yaşantınızda ölçme-değerlendirme (sınavlar vb.) hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.” şeklinde belirtilen soruya verilen cevapları doğrultusunda ulaşılan frekans (f) dağılımlarına Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin “Tema-4:Ölçme-Değerlendirme” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Dağılımları

Tema-4: Ölçme-Değerlendirme		
Kod	Öğr	f
Sınavlarda zaman zaman kayırmacılık, kopya ve adil olmayan durumlar yaşanıyor.	1, 8	2
Sınavlar uygulama alanlarında ve daha fazla uygulama odaklı yapılmalıdır.	2, 10, 11	3
Çok boyutlu, bütüncül (holistik) bir değerlendirme yapılmalıdır.	3	1
Okuldaki sınavların ulusal sınavlar (ALES, KPSS, DGS) ile benzer nitelikte olmalıdır.	4, 9, 12	3
Sınavlar ezberleme odaklı olması öğrenmeyi olumsuz etkiliyor.	7	1
Okuldaki sınavlar bilgi-becerimi ölçmekte oldukça başarılıdır.	5, 6	2

Tablo 4’te öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarındaki ölçme-değerlendirme süreçlerine odaklı sorunlarının belirlenebilmesi amacıyla verdikleri yanıtlara ilişkin kodlar ve frekanslara yer verilmiştir. Tablo değerlendirildiğinde; iki öğrenci (Öğr1 ve Öğr8) sınavlarda zaman zaman kayırmacılık, kopya ve adil olmayan durumlar yaşandığı; üç öğrenci (Öğr2, Öğr10 ve Öğr11) sınavların uygulama alanlarında ve daha fazla uygulama odaklı yapılması gerektiği; bir öğrenci (Öğr3) çok boyutlu, bütüncül (holistik) bir değerlendirme yapılması gerektiği; üç öğrenci (Öğr4, Öğr9 ve Öğr12) okuldaki sınavların ulusal sınavlar (ALES, KPSS, DGS) ile benzer nitelikte olması gerektiği; bir öğrenci (Öğr7) sınavların ezberleme odaklı olmasının öğrenmeyi olumsuz etkilediği ve iki öğrenci (Öğr5 ve Öğr6) ise okuldaki sınavların bilgi-becerilerini ölçmekte oldukça başarılı olduğu şeklinde görüş bildirmiştir. Öğrenciler (Öğr1: Tutarsızlık, Öğr2: Üç Maymun, Öğr8: Engeller ve Öğr12: Sorular) tarafından hazırlanan “Ölçme-Değerlendirme” temasına ait fotoğraflar ve açıklamaları şu şekildedir:

Fotoğraf 10: Tutarsızlık (Öğr1)

“Fotoğrafta eski tarihlere ait bir bina vardır. Duvardaki taşlar kahverengi ve taşlar güzel bir işçilik taşımaktadır. Taşlar belli bir sıra ile dizilmiştir. Masmavi bir gökyüzü ve bu binanın ardına saklanmış ağaçlar bulunmaktadır. Fotoğrafi şöyle açıklayabilirim: Bina beni simgeliyor, arkada kalan ağaçlar yapmak istediğim hayalleri ifade ediyor. Binanın yıkık kısımları ise her ne kadar çabalasam da emek versem de sınavlar yüzünden, eğitimde olan eşitsizlik yüzünden yıkılan, alınamayan emeklerimin boş karşılığını ifade ediyor. Özetle; sınavlarda zaman zaman yaşanan kayırmacılık ve adil olmayan durumlardan dolayı bu yıkık bina tam olarak bir hayal kırıklığı, bir umudun yıkılışını simgeliyor.”(Öğr1)

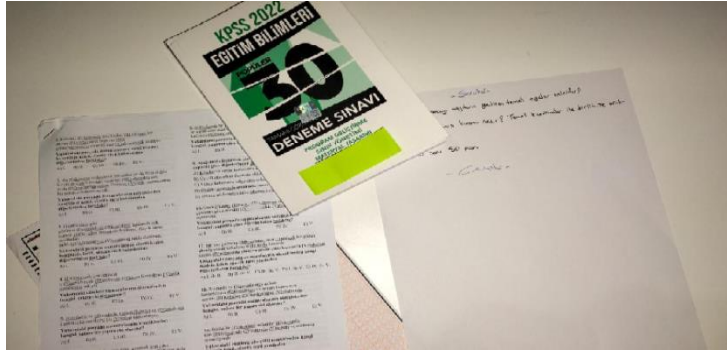
Fotoğraf 11: Üç Maymun (Öğr2)

“Fotoğrafta bıçak ve kitap bulunmaktadır. Kitap yazılı sınavları simgelerken bıçak ise uygulama sınavlarını simgelemektedir. Alanımızda kendimizi geliştirebilmemiz için daha fazla atölyede zaman geçirmemiz ve uygulama yapmamız gerekiyor, aynı zamanda sınavlarımızın da uygulama olarak yapmamız öğrenmemizi geliştirebilir.” (Öğr2)

Fotoğraf 12. Engeller (Öğr₈)

“Bu fotoğrafta boş bir arazi arazinin içinde sağda ve solda olmak üzere iki tane bina bulunmaktadır. Bu binaların arkasında dağlar bulunmaktadır. Arkadaki dağlara ulaşmak kolay gibi gözükse de aslında önünde birkaç engel vardır. Bu da bana göre adaletsizliği simgeliyor. Tıpkı sınavlardan istediğimiz sonucu alamamak gibi, sınava istediğimiz kadar çalışsak da aldığımız puan diğer öğrencilerin zaman zaman kopya çekip aldıkları puanla aynı olmaktadır. Bu dağa varmadan önündeki çukurlar ve diğer engeller tam olarak bana bunu anlatıyor. Yani demek istediğim şu ki; uygun-adil bir ölçme-değerlendirme olmazsa başarısızlık kaçınılmazdır.” (Öğr8)

Fotoğraf 13: Sorular (Öğr₁₂)

“Fotoğrafta bir tane çoktan seçmeli sınav (test) ve optik cevaplı kâğıdı ile bir tane klasik soruların yazdığı sınav kâğıdı ve KPSS deneme sınavı kitapçığı bulunmaktadır. Klasik sorular yükseköğretimde karşımıza en çok çıkan sınav türlerinden biri olarak verilmektedir. Çoktan seçmeli test sorusu ise çok sayıda öğrencinin girdiği sınavlarda kullanılan bir sınav türüdür. Çoktan seçmeli testler öğrencilerin ulusal çaptaki sınavlarda (KPSS, ALES, DGS vb.) karşılaştıkları sınav türüdür. Ancak yükseköğretimde kullanılan klasik sınavların öğrencinin gireceği bu sınavlarla aynı olmamasının, öğrencinin başarısını düşüren etkenlerden biri olduğunu düşünüyorum. Yükseköğretim kurumlarında yapılan sınavlar ile

öğrencilerin ulusal çapta girecekleri sınav sistemlerinin aynı yapılması ulusal sınav başarısızlığını en aza indirgeyeceğini düşünüyorum.” (Öğr12)

“Ölçme-Değerlendirme” temasına ait öğrenci fotoğrafları ve açıklamaları değerlendirildiğinde; öğrencilerin yükseköğretimdeki ölçme-değerlendirme süreçlerinde olumsuzluklarla karşılaştıkları görülmektedir. Elde edilen bulgulardan hareketle; sınavlarda zaman zaman kayırmacılık, kopya ve adil olmayan durumlar yaşandığı, sınavların uygulama alanlarında ve daha fazla uygulama odaklı yapılması gerektiği, çok boyutlu, bütüncül (holistik) bir değerlendirme yapılması gerektiği, okuldaki sınavların ulusal sınavlar (ALES, KPSS, DGS) ile benzer nitelikte olması gerektiği ve sınavların ezberleme odaklı olmasının öğrenmeyi olumsuz etkilediği ifade edilebilir. Diğer taraftan bazı öğrenciler ölçme-değerlendirme süreçlerinin oldukça başarılı bir şekilde gerçekleştiğini belirtmiştir.

3.2. İkinci ve Üçüncü Araştırma Sorularına Ait Temalar

İkinci araştırma sorusunun “2.Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları sosyo-kültürel sorunlar nelerdir?” ve üçüncü araştırma sorusunun “Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları ekonomik sorunlar nelerdir?”in cevaplanabilmesi için öğrencilerden elde edilen fotoğraflar, fotoğraflara ait açıklamalar ve görüşme kayıtları incelenmiştir. İnceleme ve değerlendirmeler sonucunda ikinci araştırma sorusuna ait olan “Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Koşullar” teması belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “5.Yükseköğretim yaşantınızda karşılaştığınız sosyo-kültürel ve ekonomik koşullar hakkındaki yorumunuzu açıklayınız.” şeklinde sıralanabilir.” şeklinde belirtilen soruya verilen cevapları doğrultusunda ulaşılan frekans (f) dağılımlarına Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin “Tema-5: Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Koşullar” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Dağılımları

<i>Tema-5: Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Koşullar</i>			
Kod	Öğr	f	
Park ve spor tesisi gibi sosyal alanlarımız kısıtlıdır.	1	1	
Barınma, yeme-içme, kırtasiye ve diğer ders materyaller giderleri yüksektir.	1, 7, 11	3	
Sert iklime uygun kapalı sosyal alanlar yetersizdir.	2, 9	2	
Okulda sanat ve spor etkinliklerinin yürütüleceği kulüpler, kurslar vb. etkin değildir.	3, 11	2	
Burs ve diğer ücretler ihtiyaçları karşılamada zaman zaman yetersiz kalmaktadır.	4, 12	2	
Ders programındaki materyallerin okulda bulunmaması öğrenim maliyetini arttırıyor.	7	1	
Yurt ve barınma sorunu yaşadım.	8	1	
Okulun ve çevrenin sosyo-kültürel ve ekonomik koşulları oldukça yeterlidir.	5, 6, 10	3	

Tablo 5’te öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları sosyo-kültürel ve ekonomik koşullara odaklı sorunlarının belirlenebilmesi amacıyla verdikleri yanıtlara ilişkin kodlar ve frekanslara yer verilmiştir. Tablo değerlendirildiğinde; bir öğrenci (Öğr1) park ve spor tesisi gibi sosyal alanların kısıtlı olduğu; üç öğrenci (Öğr1, Öğr7 ve Öğr11) barınma, yeme-içme, kırtasiye ve diğer ders

materyallerine ait giderlerin yüksek olduğu; iki öğrenci (Öğr2 ve Öğr9) sert iklime uygun kapalı sosyal alanlar yetersiz olduğu; iki öğrenci (Öğr3 ve Öğr11) okulda sanat ve spor etkinliklerinin yürütüleceği kurs-kulüplerin etkin olmadığı, iki öğrenci (Öğr4 ve Öğr12) burs ve diğer ücretlerin ihtiyaçları karşılama zaman zaman yetersiz kaldığı; bir öğrenci (Öğr7) ders programındaki materyallerin okulda bulunmamasının öğrenim maliyetini arttırdığı; bir öğrenci (Öğr8) yurt ve barınma sorunu yaşadığı şeklinde görüş bildirmiştir. Diğer taraftan üç öğrenci (Öğr5, Öğr6 ve Öğr10) okulun ve çevrenin sosyo-kültürel ve ekonomik koşullarının oldukça iyi olduğunu ifade etmiştir. Öğrenciler (Öğr2: Kız Kulesi, Öğr3: Uzak Düşler ve Öğr4: Ne Olacak Bu Öğrencinin Hali) tarafından hazırlanan “Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Koşullar” temasına ait fotoğraflar ve açıklamaları şu şekildedir:

Fotoğraf 14: Kız Kulesi (Öğr₂)

“Fotoğrafta bir saat, üzerinde ise Kız Kulesi resmi bulunmaktadır. Saat 09:13’ü göstermektedir. Saat yurttan geçirdiğimiz zamanı göstermekte, Kız Kulesi ise kış aylarında iklimden kaynaklı yurttan tutsak gibi kaldığımız anları göstermektedir. İklimle uygun kapalı alanlarda vakit geçirilecek yerler yapılırsa, üniversite hayatımız biraz daha iyi olabilirdi.” (Öğr₂)

Fotoğraf 15: Uzak Düşler (Öğr₃)

“Fotoğrafta bir adet açık pencere görülmektedir. Bu pencere öğrencilerin boş vakitlerinde bir pencerenin kenarında düşüncelere dalıp giden öğrenciyi simgelemektedir. Bu uzak düşlere dalıp gitme durumları zaman zaman keyfi yapılan bir durum olsa da; genel olarak ekonomik koşulların

getirdiği bir sonuçtur. Özellikle küçük bir ilçede üniversite okumak sosyal aktivitelerin yetersizliği nedeni ile bizlere bir şeyler kazandırmak yerine bize bir şeyler kaybettirebiliyor. Bu sorunların çözümü okulda çeşitli kursların verilmesi ve bu kursların devamlılığının sağlanması ile çeşitli kulüplerin açılması olabilir.” (Öğr3)

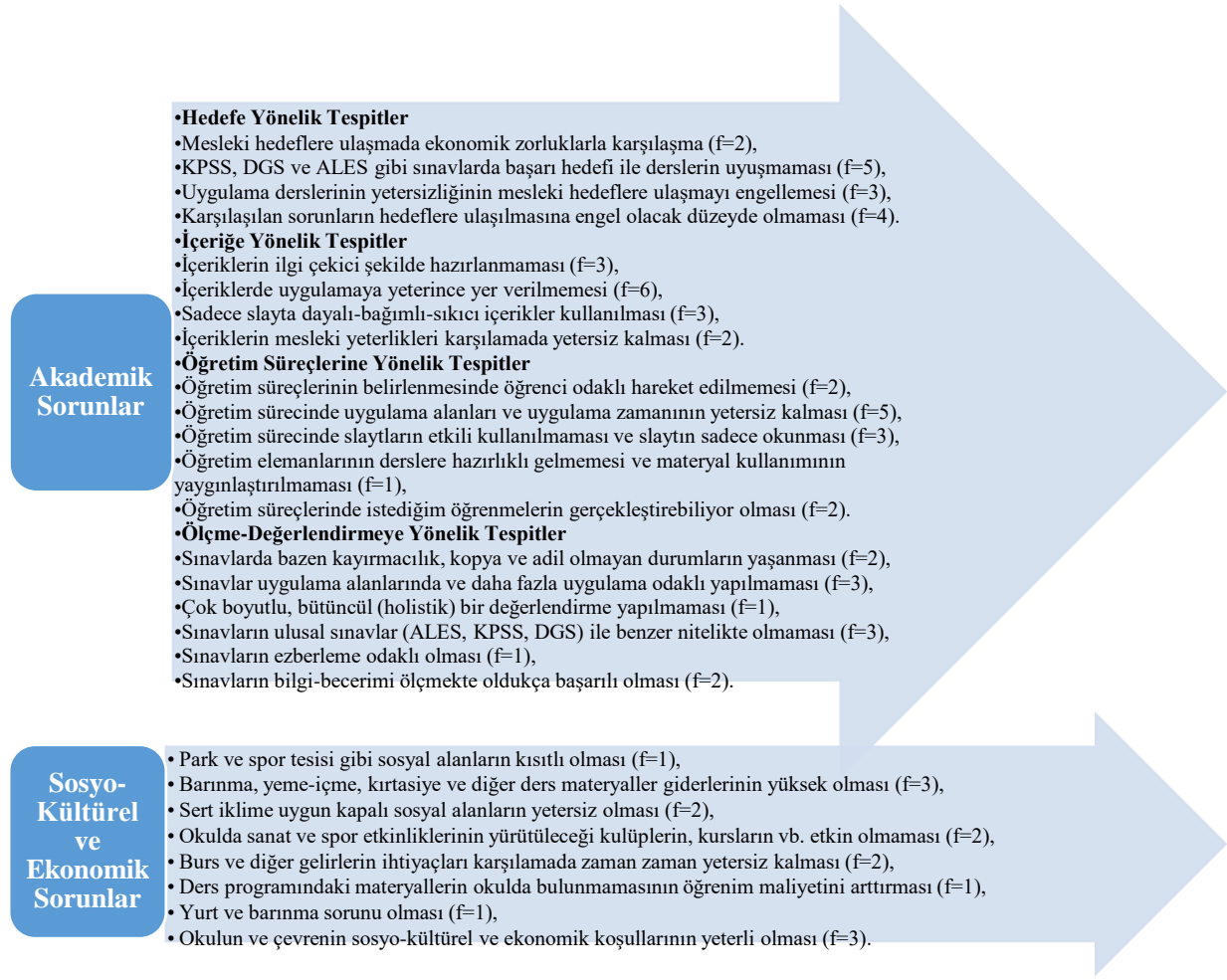

Fotoğraf 16: Ne Olacak Bu Öğrencinin Hali (Öğr4)

“Fotoğrafta bir paket makarna, bir tenis topu, bir adet fiş, bozuk paralar ve test kitapları bulunmaktadır. Makarna bir öğrencinin sıklıkla yediği yemeklerden birini simgelemektedir. Tenis topu ise bir BESYO öğrencisinin yaptığı sporlardan sadece birine örnek olarak gösterilebilir. Test kitapları da bir KPSS öğrencisinin sınava hazırlanırken kullandığı kaynakları simgelemektedir. Fiş ve bozuk paralar ise bir öğrencinin yeme-içme ve eğitim ihtiyaçlarını karşılayabildikten sonra ona kalan kısmını simgelemektedir. Bir öğrencinin bu gibi ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra elinde kalan bu üç kuruş ile hiçbir sosyo-kültürel etkinliğe katılamayacağı görülmektedir. Her ne kadar yüksek miktarlarda burs alsak da; çoğu burs alan üniversite öğrencisi bu gibi ekonomik zorlukları sıklıkla yaşamaktadır ve günümüz çağının gittikçe pahalılaşması ise bu durumu fazlasıyla arttırmaktadır. Bu sebeple pahalılaşmaya karşı öğrencilere verilen eğitim burslarının doğru orantıda artırılması gerekiyor. Öğrencilerin ekonomik açıdan daha fazla desteklenmesi daha iyi olurdu.” (Öğr4)

“Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Koşullar” temasına ait öğrenci fotoğrafları ve açıklamaları değerlendirildiğinde; öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarındaki sosyo-kültürel ve ekonomik koşullarında birtakım olumsuzluklar olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen bulgulardan hareketle; park ve spor tesisi gibi sosyal alanların kısıtlı olduğu, barınma, yeme-içme, kırtasiye ve diğer ders materyallerine ait giderlerin yüksek olduğu, sert iklime uygun kapalı sosyal alanlar yetersiz olduğu, okulda sanat ve spor etkinliklerinin yürütüleceği kurs-kulüplerin etkin olmadığı, burs ve diğer ücretlerin ihtiyaçları karşılamada zaman zaman yetersiz kaldığı, ders programındaki materyallerin okulda bulunmamasının öğrenim maliyetini arttırdığı, yurt ve barınma sorunu yaşandığı şeklinde görüş bildirdiği ifade edilebilir. Öte yandan bazı öğrenciler okulun ve çevrenin sosyo-kültürel ve ekonomik koşullarının oldukça iyi olduğu belirtilmiştir.

Ulaşılan bulguların açık-anlaşılır biçimde sunulabilmesi için tema ve kodların sunulduğu kavram haritası Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1: Araştırma Sonucunda Ulaşılan Kod ve Temalar

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlarının belirlenebilmesinin ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin karar alıcılarla paylaşılmasının amaçlandığı, nitel desenlerden eylem araştırması türünde olan bu çalışmanın verileri fotoses tekniğinden yararlanılarak elde edilmiştir. Katılımcılar Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan bir devlet üniversitesindeki BESYO ve MYO'da öğrenim gören 12 öğrenciden (6 lisans ve 6 ön lisans) meydana gelirken, veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçları ve öneriler karar alıcılarla (BESYO ve MYO idarecileri ile) paylaşılarak öğrencilerin karşılaştıkları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunların ortadan kaldırılması/en aza indirilmesi sağlanmış/amaçlanmıştır.

Araştırmanın ilk problemi olan “1.Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları akademik sorunlar nelerdir?”in cevaplanabilmesi ve elde edilen verilerin detaylı bir şekilde çözülmesi amacıyla “Hedef”, “İçerik”, “Öğretim Süreçleri” ile “Ölçme-Değerlendirme” temaları odaklı analiz süreci yürütülmüştür. Bu doğrultuda “Hedef” temasına yönelik uygulanan içerik analizinde; yetersiz ekonomik koşulların, eğitsel hedeflerin ulusal sınavlar olan KPSS, DGS ve ALES gibi sınavlarla uyuşmamasının ve eğitsel hedefler ile sektörün beklentisinin farklı olmasının öğrencilerin hedeflerine

ulaşabilmelerini olumsuz şekilde etkileyebildiği sonucuna ulaşılmıştır. Diğer tema olan “İçerik”e yönelik uygulanan içerik analizi sonucunda; içeriğin ilgi çekici olmaması, içeriklerin sıklıkla slayt odaklı tasarlanmasından dolayı tekdüze/sıkıcı olması, içeriklerin sunumunda uygulamaya yeteri kadar yer verilmemesi ve içeriklerin mesleki yeterlikleri karşılamaadaki yetersizliği öğrencilerin akademik yaşantılarındaki içerik odaklı sorunları olarak sıralanabilir. “Öğretim Süreçleri” temasına yönelik uygulanan içerik analizi sonucunda; öğretim sürecinde öğrenci odaklı ders sürecinin yürütülmemesi, uygulama alan-zamanlarının yetersizliği, öğretim teknolojilerinin etkili/verimli kullanılmaması, öğretim elemanlarının derslere hazırlıksız gelmesi ve derslerde kullanılan materyal çeşitliliğinin yetersiz olması öğrencilerin akademik yaşantılarında karşılaştıkları öğretim süreçlerine odaklı sorunlar olarak gösterilebilir. “Ölçme-Değerlendirme” temasına yönelik uygulanan içerik analizi sonucunda; sınavlarda zaman zaman kayırmacılık, kopya ve adil olmayan durumların yaşanması, sınavların uygulama alanlarında ve daha fazla uygulama odaklı yapılmaması, çok boyutlu-bütüncül (holistik) bir değerlendirme yapılmaması, sınavların ulusal sınavlar (ALES, KPSS, DGS) ile benzer nitelikte olmaması ve sınavların ezberleme odaklı olması öğrencilerin akademik yaşantılarındaki ölçme-değerlendirme süreçlerine odaklı sorunlar olarak sıralanabilir. Öğrencilerin karşılaştıkları akademik sorunların temelinde eğitim programının iyi tasarlanmaması, öğretim elemanlarının niteliği (yetersiz alan bilgisi ve düşük pedagojik formasyon düzeyi), okulun imkanlarının yetersiz olması, ölçme süreçlerinin titizlikle yürütülmemesinin geldiği sonucuna ulaşılabilir.

Araştırmanın ikinci ve üçüncü problemi olan “2.Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları sosyo-kültürel nelerdir? İle 3.Öğrencilerin yükseköğretim yaşantılarında karşılaştıkları ekonomik sorunlar nelerdir?”in cevaplanabilmesi ve elde edilen verilerin detaylı bir şekilde çözülmesi amacıyla “Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Koşullar” temasına odaklı analiz süreci yürütülmüştür. Uygulanan içerik analizinde; park ve spor tesisi gibi sosyal alanların kısıtlı olduğu, barınma, yeme-içme, kırtasiye ve diğer ders materyallerine ait giderlerin yüksek olduğu, sert iklime uygun kapalı sosyal alanlar yetersiz olduğu, okulda sanat ve spor etkinliklerinin yürütüleceği kurs-kulüplerin etkin olmadığı, burs ve diğer ücretlerin ihtiyaçları karşılama zaman zaman yetersiz kaldığı, ders programındaki materyallerin okulda bulunmamasının öğrenim maliyetini arttırdığı, yurt ve barınma sorunu yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin karşılaştıkları sosyo-kültürel ve ekonomik sorunların temelinde okul yerleşkesinin bulunduğu ilçenin sosyal imkanlarının kısıtlı olması, okulun fiziksel olanaklarının (spor salonu, atölye vb.) yetersizliği, iklim koşullarına uygun kapalı alanların yetersizliği, temel giderlerin ücretlerinin yüksek olması, eğitim materyalleri açısından okulun yetersiz kalması ve barınma ile ilgili sorunların geldiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada ele alınan konu ile ilgili daha önce yürütülen diğer çalışmalar incelenmiş ve bu çalışmada ulaşılan sonuçların diğer çalışmalar odağında bir bütün olarak değerlendirilmesi (tarihi yakınlığa göre; yakında-uzağa) amaçlanmıştır. Astuti, Purnama, Kurniasari ve Lestari (2021) çalışmasında üniversite öğrencilerinin sıklıkla sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlarla karşılaştığını belirtmiştir. Yılmazlı-Trout ve Yıldırım (2021) çalışmasında fotoses tekniğinden yararlanılarak lisansüstü öğrencilerinin üniversite yerleşkesi kültürüne ve iklimine yönelik algılarını incelemiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin sosyal yaşamlarının kısıtlı olduğu, eğitim programının zorlayıcı olabildiği ve farklı kültürlerin bir arada olmasının zaman zaman zorluklar yaratabildiği görülmüştür. Dagdag, Cuizon ve Bete (2019) çalışmasında öğrenci sorunlarının genellikle akademik, sosyal, ailevi, duygusal, kişisel, ekonomik ve kültürel nedenlerden kaynaklandığını ifade etmiştir. Lin, Pan ve Ching (2015) çalışmasında üniversite öğrencilerinin birçok sorunla karşı karşıya kalabildiğini, ancak bunlardan en yoğun olanlarının akademik ve sosyo-kültürel sorunlar olduğunu bildirmiştir. Topkaya ve Meydan (2013) çalışmasında üniversite öğrencilerinin sıklıkla ekonomik, akademik, ailevi sorunlar ile uyum

sorunlarıyla karşılaştığını belirtmiştir. Doygun ve Güleç (2012) çalışmasında üniversite öğrencilerinin en çok karşılaştıkları sorunların başında barınma/beslenme, uyum/adaptasyon, gelecek/işsizlik kaygısı ve düşük nitelikli eğitim sürecinin geldiğini ifade etmiştir. Kacur ve Atak (2011) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları sorunları sekiz farklı alanda toplandığını ifade etmiştir. Kacur ve Atak (2011) çalışmalarında ders çalışma, idari, eğitim, sosyo-kültürel, ders dışı etkinlikler-boş zaman, alan/bölüm ve öğretim elemanları ile ilgili sorunlardan söz etmiştir. Güven ve Tunç (2007) çalışmasında üniversite öğrencilerinin karşılaştıkları sorunların kişisel imkânlar, okul imkânları, danışmanlık hizmetleri ve akademik olanaklar etrafında yoğunlaştığını ifade etmiştir. Katalo ve Banat (2006) çalışmasında öğrencilerin sorunlarının sınavlar, derslerin içeriği, öğretim üyeleri ile ilişkiler, sosyal uyum ve adaptasyon odaklı olduğunu belirtmiştir. Yavuzer, Meşeci, Demir ve Sertelin (2005) çalışmasında öğrenci sorunlarını ailenin ekonomik yükünü arttırmak, ulaşım, burs/kredilerin yetersizliği, ekonomik koşullar, yetersiz boş zaman etkinlikleri olarak sıralamıştır. Haykır (2003) çalışmasında öğrencilerin en sık karşılaştıkları sorunların başında donanım/materyal yetersizliği, öğretim sürecinde öğrencilerin pasif durumda olduğu öğretim tekniklerinin tercih edilmesi ve yaratıcılığın desteklenebileceği faaliyetlerin sınırlı olması gösterilmiştir. Alanyazın incelemesi sonucunda; bu çalışmada ulaşılan sonuç ile benzer nitelikteki diğer çalışmaların sonuçlarının genel olarak tutarlılık gösterdiği ifade edilebilir. Diğer bir ifadeyle, alanyazın ile bu çalışmada ulaşılan sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; çalışma sonuçlarının ilgili alanyazın ile uyumlu olduğu ve desteklendiği belirtilebilir.

Sonuç olarak; bu çalışmada öğrencilerin sahip oldukları akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunlar 5 tema ve 27 kod altında toplanmıştır. Tema ve kodlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; öğrencilerin akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan birçok sorunla karşı karşıya kaldığı görülmüştür. Bu sorunların çözümü için akademik personelden, idari personele; gerekli eğitim yatırımlarının (sosyal alan, derslik, spor salonu vb.) yapılmasından, öğrenci gelirlerinin desteklenmesine (burs-kredi tutarlarının arttırılmasına, barınma, yeme-içme, kırtasiye vb. maliyetlerinin azaltılması) kadar farklı biçimlerde girişimlerde bulunulabilir. Öğrencilerin sahip oldukları sorunların çözülmesi ya da mevcut durumun iyileştirilebilmesi amacıyla araştırma sorunları ekseninde geliştirilen öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Okulun imkânları doğrultusunda ulusal sınavlara (KPSS, DGS ve ALES) hazırlık kursları düzenlenebilir.
- Öğretim elemanları tarafından eğitim programında belirtilen uygulama ders saatlerinin düzenli bir biçimde yapılması ve denetlenmesi önerilebilir.
- Öğretim elemanlarının içerikleri daha etkili-verimli bir şekilde işe koşabilmesi önerilebilir.
- Eğitim programında içerikler hazırlanırken uygulama odaklı derslerde uygulamaya daha fazla yer verilebilir.
- Öğretim elemanlarının katılabileceği öğretim teknolojileri, aktif öğrenme teknikleri ve harmanlanmış öğrenme uygulamaları konularında hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
- Öğretim elemanlarının katılabileceği pedagojik formasyon odaklı hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
- Uygulama alanlarının (atölye, mutfak, spor salonu, tensi kortu, yüzme havuzu vb.) kapasitesinin arttırılabileceği yatırımlar yapılabilir.

- Sınavlarda kopya çekmenin önlenmesi için gerekli önlemlerin alınması ve kopya çeken/teşebbüs eden öğrencilere yönetmelikte belirtildiği şekilde yaptırım uygulanması önerilebilir.
- Sınavların üst bilişsel beceriler ile uygulamaya yönelik yapılması önerilebilir.
- Sınavların teorik/uygulama şeklinde yapılması ve alternatif değerlendirme yöntemleri (portfolyo, performans değerlendirme, akran değerlendirme, öz değerlendirme vb.) de kullanılarak bütüncül bir değerlendirme süreci yürütülmesi önerilebilir.
- Sınavların biçimsel olarak (çoktan seçmeli) ulusal sınavlarla uyumlu şekilde yapılması önerilebilir.
- Sınavlarda değerlendirmenin daha etkili ve amaca uygun olabilmesi için sınavların analiz-değerlendirme-yaratma becerilerinin sınanabileceği biçimde hazırlanması önerilebilir.
- Yerel yönetimlerin, kamu ve özel kurum/kuruluşların mevsim şartlarına elverişli öğrencilerin yararlanabileceği sosyal alanlar inşa etmesi önerilebilir.
- Öğrencilerin barınma, yeme-içme ve kırtasiye giderlerinin azaltılması için projeler/uygulamalar yapılması önerilebilir.
- Kış şartlarına elverişli spor alanları yapılabilir ve mevcut alanlar (tenis kortları vb.) kış şartlarına uygun hale getirilebilir.
- Okulda sanat ve spor faaliyetlerinin desteklenebilmesi amacıyla çeşitli kurslar açılabilir ve kulüpler etkin biçimde kullanılabilir.
- Öğrencilerin burs/kredi miktarlarının artırılması önerilebilir.
- Ders kapsamındaki gerekli ekipmanların (kayak takımı, tenis raketi gibi) okul tarafından temin edilerek öğrenci kullanımına sunulması önerilebilir.

Çalışmanın sahip olduğu birtakım sınırlılıklar bulunmaktadır. Bu sınırlılıklar, sadece bir üniversitede yükseköğretim gören 12 öğrenciden veri elde edilmesi, karar alıcılar ile yapılan görüşmeler sonucunda öğrenci sorunlarının giderilebilmesi için yapılması gereken iş/işlemlerin finansal engellere takılabilmesi, öğrenci sorunlarının yirmiden fazla boyutta ele alınmasına rağmen bu çalışmada öne çıkan akademik, sosyo-kültürel ve ekonomik sorunların tespitine ve çözümüne odaklanılması olarak sıralanabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Çalışma tek yazar tarafından yürütülmüştür. Çalışmaya tek yazarın katkı oranı %100'dür.

Çıkar Çatışması Beyanı

Çalışmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

- Aksoy, N. (2003). Eylem araştırması: Eğitimsel uygulamaları iyileştirme ve değiştirmede kullanılacak bir yöntem. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 36, 474-489.
- Aspiras, L., & Aspiras, E. (2014, 10-11 Aralık). *Perceived stress factors and academic performance of the sophomore IT students of QSU Cabarroguis Campus*. Paper presented at International Conference on Economics, Education and Humanities, Bali, Indonesia. DOI: <https://doi.org/10.15242/ICEHM.ED1214125>
- Astuti, B., Purnama, D. S., Kurniasari, M., & Lestari, R. (2021). *Profile of problems faced by students attending counseling services at Yogyakarta State University*. In The 2nd International on Meaningful Education (2nd ICMEd), KnE Social Sciences, pp. 417–425. DOI: <https://doi.org/10.18502/kss.v6i2.10005>
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Beverly, J. (1993). *Teacher as researcher*. ERIC Clearinhouse on Teacher Education.
- Close, H. (2007). The use of photography as a qualitative research tool. *Nurse Researcher*, 15(1), 27-36. DOI: <https://10.7748/nr2007.10.15.1.27.c6052>
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2018). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi* (3. Baskı). (Çev. Edt. Y. Dede & S. B. Demir). Anı Yayıncılık.
- Dagdag, J. D., Cuizon, H. G., & Bete, A. O. (2019). College students' problems and their link to academic performance: Basis for needs driven student program. *Journal of Research, Policy & Practice of Teachers & Teacher Education*, 9(2), 54-65. DOI: <https://doi.org/10.37134/jrpptte.vol9.no2.5.2019>
- Donat A., Bilgiç B., Eskiocak A., & Koşar D., (2019). Üniversite öğrencilerinin sorunları ve çözüm önerileri. *Journal of Higher Education and Science*, 9(3), 451-459. DOI: <https://doi.org/10.5961/jhes.2019.345>
- Doygun, Ö., & Güleç, S. (2012). The problems faced by university students and proposals for solution. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 1115-1123. DOI: 10.1016/j.sbspro.2012.06.788
- Elliot, J. (1991). *Action Research for educational change*. Open University Press.
- Gebhard, J. G. (2012). International students' adjustment problems and behaviors. *Journal of International Students*, 2(2), 184-193.
- Güven, İ., & Tunç, B. (2007). Lisansüstü öğretim öğrencilerinin akademik sorunları. *Milli Eğitim*, 173, 157-172.
- Haykır, M. (2003). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde öğrenci sorunları sorunların sanat eğitimine etkisi ve öğrenci beklentileri*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir. Yükseköğretim Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No: 130149)
- <https://istatistik.yok.gov.tr/> Erişim Tarihi: 10.11.2022
- Kacur, M., & Atak, M. (2011). Üniversite öğrencilerinin sorun alanları ve sorunlarla başetme yolları: Erciyes Üniversitesi örneği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31(2), 273-297.
- Kapasa, J., Samuels, E. B., & Mulendema, P. J. (2015). Problems faced by students and lecturers in teaching and learning of approximation in primary colleges of education: A case study of 4 primary colleges on the copperbelt province-Zambia. *Journal of Education and Practice*, 6(17), 137-146.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Karim, N. A., & Yin, K. Y. (2013). Outcome-based education: An approach for teaching and learning development. *Journal of Research, Policy & Practice of Teachers & Teacher Education*, 3(1), 26-35.
- Katalo, K., & Banat, B. (2006). Academic problems among Hebron University students. *Hebron University Research Journal*, 2(2), 83-109. DOI: <https://ssrn.com/abstract=1605083>
- Lin, M., Pan, C., & Ching, G. (2015). Common problems and coping solutions of university students in Taiwan. *International Journal of Research Studies in Education*, 4(1), 3-16.
- McNiff, S. (2018). *Philosophical and practical foundations of artistic inquiry*. In P. Leavy (Ed.), *Handbook of arts-based research* (pp. 22–36). Guilford Press.

- Nowell, B. L., Berkowitz, S. L., Deacon, Z., & Foster-Fishman, P. (2006). Revealing the cues within community places: Stories of identity, history, and possibility. *American Journal of Community Psychology, 37*, 29-46. DOI: 10.1007/s10464-005-9006-3
- Nugent, F. A. (1990). *An introduction to the profession of counseling*. Merrill Publishing Company.
- Nykiforuk, C. I. J., Vallianatos, H., & Nieuwendyk, L. M. (2011). Photovoice as a method for revealing community perceptions of the built and social environment. *International Journal of Qualitative Methods, 10*(2), 103-124. DOI: <https://doi.org/10.1177/1609406911010002>
- Özkan, N., (2021). *Farklı eğitim düzeyine sahip kadınların cinselliğe bakışının online seslifoto yöntemi (OSF) ile incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. Yükseköğretim Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No: 679496)
- Pink, S., Kèurti, L., & Afonso, A.I. (2004). *Working images: Visual research and representation in ethnography*. London: Routledge.
- Sönmez, V. (2003). Yükseköğretimin yeniden yapılanması üzerine bir deneme. *Eğitim araştırmaları, 12*, 4-12.
- Topkaya, N., & Meydan, B. (2013). Üniversite öğrencilerinin problem yaşadıkları alanlar, yardım kaynakları ve psikolojik yardım alma niyetleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3*(1), 25-37
- Wang, C., & Burris, M. (1997). Photovoice: concept, methodology, and use for participatory needs assessment. *Health Education & Behavior, 24*(3):369-87. DOI: <https://doi.org/10.1177/109019819702400309>
- Yavuzer, H., Meşeci, F., Demir, İ., & Sertel, Ç. (2005). Günümüz üniversite gençliğinin sorunları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, 1*, 79-91.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmazlı-Trout, İ. & Yıldırım, F. (2021). Lisansüstü öğrencilerinin gözünden kampüs ortamı: Bir photovoice (Fotoses) çalışması. *Nitel Sosyal Bilimler, 3*(2), 231-257. DOI: <https://doi.org/10.47105/nsb.937091>
- Yılmazlı-Trout, İ. & Yıldırım, F. (2022). Teaching experiences of faculty members in Turkey during the Covid-19 pandemic: A Photovoice study. *Journal of Comparative & International Higher Education, 14*(3A), 10-32. DOI: <https://doi.org/10.32674/jcihe.v14i3a.4144>

EXTENDED ABSTRACT

Universities are very important in bringing individuals equipped with the desired skills into society. A wide range of teaching processes are carried out by universities, especially in order to acquire professional knowledge and skills. So that; It is possible to pursue higher education in many different fields such as medicine, teaching, cooking, hairdressing, engineering, technician, midwifery, lawyer, tourism, psychology, nursing, interpreting, piloting, architecture, private security, logistics, patient care and office staff. In other words, if a profession is to be carried out in the 21st century, it is crucial to see higher education in that profession. As of the 2022-2023 academic year in Turkey, there are 1.033 vocational schools, 358 colleges, 2.017 faculties and 591 institutes within 208 universities. In these schools, a total of 8.269.959 university students receive higher education, of which 3.250.101 are at associate degree, 4.579.047 at undergraduate level, 358.271 at master's level, and 109.540 at doctoral level. About 10% of Turkey's population are university students. As in other levels of education, students face some problems in higher education (Aspiras & Aspiras, 2014; Kapasa, Samuels, & Mulendema, 2015). At this point, the important thing is to identify the problems faced by the students who are at the center of the education-teaching process and to carry out the necessary work and functions in order to solve these problems (Dagdag, Cuizon, & Bete, 2019; Karim & Yin, 2013). Thus, it can contribute to achieving the academic and socio-cultural goals determined in higher education, as stated by Sönmez (2013).

This study aims to reveal the academic, social, cultural and economic problems faced by university students. In this way, various suggestions can be made to decision makers in order to solve or minimize the problems faced by students, and as a result of this situation, students can be supported in many areas, especially in their academic success, improvements in their social-cultural and economic situations. While preparing research questions focused on academic problems, the aim, content, teaching processes and measurement-evaluation focused on the curriculum elements. In addition, socio-cultural and economic problems of the students were also emphasized in the study, since it is thought that the socio-cultural and economic problems of the students may affect their academic achievement. In this context, the research questions sought to be answered are:

1. What are the academic problems that students encounter in their higher education life?
2. What are the socio-cultural problems that students encounter in their higher education life?
3. What are the economic problems that students encounter in their higher education life?

Although qualitative data usually consists of written materials obtained from interviews, literature reviews and observation forms; in recent years, it has been seen that photographs are frequently used and visual materials are evaluated as qualitative data (Özkan, 2021; Yılmazlı-Trout & Yıldırım, 2021). In this context, the Photovoice method developed by Wang and Burris in 1997 has an increasingly widespread use (Pink, Keurti, & Afonso, 2004). In the Photovoice method, there is an opportunity to consider the photographs freely chosen by the participants within the scope of an action research (Close, 2007; Nykiforuk, Vallianatos, & Nieuwendyk, 2011). The data that are requested to be accessed with photos are presented with the photos that the participants will take and the explanations of these photos (Yılmazlı-Trout and Yıldırım, 2022). One of the advantages of this technique is that the participants have the opportunity to reflect their feelings and thoughts in detail during this process (McNiff, 2018). In addition, in the Photovoice Method, each participant actively participates in solving the problem identified as the research subject by acting as a researcher. On the other hand, the researcher is basically the person who directs the participants by following the process (Nowell, Berkowitz, Deacon, & Foster-

Fishman, 2006). As a result of the research carried out with this method, it is aimed to organize the necessary activities and activities in order to solve the problem focused on. For this reason, the problems identified as a result of the study and the solution suggestions for these problems were shared with the managers of the institution, who are the decision makers, and the necessary cooperation was carried out to improve the current situation. This study was conducted in the form of a Photovoice-oriented action research.

In this study, action research, one of the qualitative patterns, was applied. Action research was conducted with a focus on Photovoice. In the study, solution proposals have been developed in order to determine the academic-social-cultural-economic problems faced by the Physical Education and Sports School and Vocational School students in a state university operating in the Eastern Anatolia Region and to eliminate or minimize these problems. Participants consist of 12 students. The data were analyzed by content analysis.

In the results of working; the students' academic, socio-cultural and economic problems were grouped under 5 themes and 27 codes. When the theme and codes are evaluated as a whole; It has been seen that students face many problems in terms of academic, socio-cultural and economic aspects. In order to solve these problems, initiatives can be taken in different ways, from academic staff to administrative staff; from making the necessary educational investments to supporting student incomes. The research results and suggestions were shared with the decision makers (school/ institution administrators) and it was ensured/aimed to eliminate/minimize the academic, socio-cultural and economic problems faced by the students.